МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ

Кафедра філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директорка ІПСТ

_____ Тетяна ВЛАСЮК

“ 27 ” 05 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни **Зіставна граматика англійської та української мов**

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 035 Філологія

Освітня програма Англійська мова: переклад у бізнес-комунікаціях

Інститут права та сучасних технологій

Київ 2024 рік

РОЗРОБЛЕНО: Київський національний університет технологій та дизайну

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: ФЕДОРЕНКО Світлана Вікторівна, д. пед. н., професорка кафедри філології та перекладу

Схвалено Вченою Радою Інституту права та сучасних технологій

Протокол від «27» червня 2024 року № 12

Директорка інституту _____ Тетяна ВЛАСЮК

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри філології та перекладу

Протокол від « 19 » червня 2024 року № 12

Завідувачка кафедри _____ Єлизавета ІСАКОВА

1 ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, спеціалізація,
рівень вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма здобуття вищої освіти</td><td>заочна форма здобуття вищої освіти</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 5</td><td rowspan="5">Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Спеціальність 035 Філологія

Освітня програма Англійська мова: переклад у бізнес-комунікаціях

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Змістовий модуль – 1</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Загальна кількість годин – 120.
Курсова робота – 30.</td><td colspan="2">Семестри</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>36 год</td><td>8 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>24 год</td><td>4 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год</td><td>108 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид підсумкового контролю:</td></tr>
<tr><td>Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти:
аудиторних – 5 год

самостійної роботи здобувача вищої освіти – 5 год</td><td colspan="2">Екзамен

Курсова робота</td></tr>
</table>

2 АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – ознайомлення здобувачів вищої освіти із сучасними науковими концепціями, поняттями, методами вивчення граматичної будови англійської мови, її специфічних властивостей та закономірностей функціонування у зіставленні з українською мовою для більш глибокого осмислення універсального та специфічного в англомовній та україномовній картинах світу, для сприяння здійсненню якісних перекладів з урахуванням особливостей структури зіставлюваних мов.

Завдання:

- формувати у здобувачів вищої освіти розуміння характеру міжмовних граматичних зв'язків і відношень;
- навчити здобувачів вищої освіти розрізняти ізоморфні та аломорфні явища в граматичних системах англійської та української мов та здійснювати зіставний аналіз на морфологічному та синтаксичному рівнях;
- показати необхідність граматичних трансформацій при здійсненні перекладу за відсутності граматичних еквівалентів у зіставлюваних мовах;
- формувати у здобувачів вищої освіти навички пошуку та аналізу наукової літератури на обрану тематику в межах освітнього компоненту;
- сприяти розвитку аналітичного мислення здобувачів вищої освіти як передумови ефективного здійснення подальших наукових лінгвістичних досліджень.

Результати навчання дисципліни:

Здобувач вищої освіти повинен:

знати: напрями наукових досліджень у галузі зіставної граматики; ізоморфічні та аломорфічні властивості граматичної будови сучасної англійської та української мов; основні спільні та відмінні ознаки морфологічної системи (структурні й частиномовні) та синтаксичних мовних одиниць англійської та української мов; методики лінгвістичного аналізу: дистрибутивний аналіз, компонентний аналіз, трансформаційний аналіз, аналіз за безпосередніми складниками;

вміти: оперувати основними поняттями граматики; аналізувати мовні одиниці морфологічного і синтаксичного рівнів, визначати їх ізоморфізм/ алломорфізм у зіставлюваних мовах; застосовувати методи компонентного, трансформаційного, конституентного аналізів до досліджуваних граматичних явищ; пов'язувати випадки неспівпадіння граматичних систем зіставлюваних мов з певними перекладацькими трансформаціями; працювати з науковою лінгвістичною літературою;

здатен продемонструвати: вміння використовувати теоретичні знання у перекладацькій діяльності; використовувати сучасні методи лінгвістичного аналізу граматичних явищ; автономність у процесі наукового пошуку та відтворення матеріалу, використовуючи дивергентні мовні явища з висвітленої тематики;

самостійно вирішувати: завдання щодо доречного застосовування граматичних структур цільової мови при перекладі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні досягти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 3	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 5	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 6	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7	Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 9	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 12	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 13	Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 1	Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
ФК 2	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
ФК 3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються(ється).
ФК 4	Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються(ється), описувати соціолінгвальну ситуацію.
ФК 6	Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
ФК 7	Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).
ФК 8	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
ФК 10	Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ФК 13	Здатність здійснювати усний та письмовий переклад текстів різних жанрів і стилів з англійської мови українською й навпаки, їх редагування на професійному рівні.
ФК 14	Здатність до надання освітніх консультацій з дотримання норм літературної англійської мови.
ФК 15	Здатність використовувати знання структурних особливостей термінологічних лексичних одиниць англійської й української мов у перекладацькій діяльності та здійснювати структурно-логічний аналіз термінологічних одиниць вихідної мови та їх еквівалентів у вхідній мові у сфері бізнес-комунікацій.

Успішне опанування навчальної дисципліни передбачає такі **програмні результати навчання:**

ПРН 2	Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.
ПРН 3	Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 4	Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
ПРН 5	Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.
ПРН 6	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 7	Знати правила культури спілкування державною та англійською мовами, якими здійснюється перекладацька діяльність у сфері бізнес-комунікацій.
ПРН 9	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 11	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 13	Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.
ПРН 14	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН 15	Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.
ПРН 17	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.
ПРН 18	Уміти перекладати наукову, суспільно-політичну, фахову літературу та документацію сфери бізнес-комунікацій з української мови англійською й навпаки, здійснювати редагування перекладів.
ПРН 19	Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
ПРН 21	Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.
ПРН 22	Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.
ПРН 24	Логічно і з дотриманням норм літературної мови викладати текст в письмовій та усній формах під час перекладу з англійської рідною мовою й навпаки.

Необхідні передумовиОсвітній компонент належить до професійної підготовки. Обов'язковими передумовами для вивчення дисципліни є володіння англійською мовою на рівні В2, вільне володіння українською мовою, а також успішне засвоєння нормативних освітніх компонентів: загальне мовознавство; українська мова в діловому та академічному аспектах; історія англійської мови; теорія міжкультурної комунікації; лінгвокраїнознавство; практика англійської мови та перекладу; практична граматика англійської мови; ділова англійська мова; основи перекладознавства.

Види навчальних занять: лекції, семінарські заняття.

Методи навчання:

- пояснювально-ілюстративний метод із залученням інформаційно комунікаційних технологій;
- метод аналізу мовних явищ;
- практичні методи навчання (виконання системи вправ і завдань; робота зі словниками й довідниками; самостійне опрацювання мовного матеріалу з елементами пошуково-дослідної роботи);
- проблемно-пошукові методи (інформаційний пошук, «перевернутий клас»);
- інтерактивні методи (бесіда, метод активного проблемно-ситуаційного аналізу, метод кооперативного навчання).

Методи контролю: усний контроль (опитування, доповіді та повідомлення відповідно до тематики семінарського заняття, взаємоопитування, навчальні дискусії, колоквіуми); письмовий (письмові завдання); комбінований контроль (поєднання усного опитування частини здобувачів з письмовим виконанням контрольних завдань рештою); тестовий контроль (автоматизований контроль за допомогою комп'ютера); самоконтроль (забезпечує внутрішній зворотній зв'язок, отримання здобувачем інформації про свої навчальні досягнення, а також складнощі в опануванні змістом навчальної дисципліни); поточний контроль, модульний контроль, захист курсової роботи, семестровий екзамен.

Форма підсумкового контролю: екзамен (семестр 4), курсова робота (семестр 4).

Засоби діагностики успішності навчання: індивідуальні завдання (вправи (рецептивні, репродуктивні, продуктивні), доповіді, презентації, перелік питань та тестові завдання для поточного, модульного та підсумкового контролів. комп'ютерне тестування на платформі МСОП КНУТД, курсова робота.

Мова навчання: англійська, українська.

3 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Місце зіставної граматики з-поміж сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання.

Зіставна граматика англійської та української мов як навчальна дисципліна. Ізоморфізм та аломорфізм у будові мови. Поняття типології мов. Зіставна типологія мов. Відмінність між практичною і теоретичною граматикою. Морфологія і синтаксис як розділи граматики. Розвиток теорії англійської граматики. Методи лінгвістичного аналізу.

Граматика в системній концепції мови. Площина змісту і площина вираження. Єдність форми і значення. Мова і мовлення. Парадигматичні і синтагматичні зв'язки. Граматична парадигма.

Тема 2. Морфемна структура української і англійської мов.

Зіставний аналіз морфологічної будови англійської та української мови. Флективні та аналітичні мови. Співвідношення синтетичних та аналітичних граматичних форм в англійській мові. Основи морфології: відмінність між морфемою і словом, класифікації морфем. Поняття дистрибуції. Основні типи дистрибуцій. Дистрибуційні типи морфем. Граматична категорія, граматичне значення, граматична функція. Типи граматичних категорій.

Тема 3. Граматичні класи слів у зіставлюваних мовах.
Критерії виділення частин мови. Лексико-граматична класифікація частин мови. Самостійні та службові частини мови в англійській та українській мовах: ізоморфні та аломорфні характеристики. Система частин мови у сучасній англійській мові. Характеристика самостійних і службових частин мови. Номіналізація в англійській мові.

Тема 4. Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.
Типологічна характеристика іменника як частини мови. Деривaційні особливості іменників в англійській мові. Моделі сполучуваності іменників. Класифікація іменників.
Проблема категорії роду: граматичний рід в українській мові і лексична категорія роду в англійській мові. Засоби вираження роду у сучасній англійській мові. Іменники загального роду. Проблеми політкоректності (gender-neutral vocabulary).
Категорія відмінку. Точки зору щодо числа та кількості відмінків. Відмінювання іменників в українській мові.
Категорія числа. Засоби вираження числа у сучасній англійській мові. Незлічувані іменники. Поняття “absolute singular” and “absolute plural”. Утворення множини іменника в українській мові.
Категорія означеності/неозначеності. Граматичний статус артикля. Основні функції артиклів. Підходи до аналізу артикля в англістиці. Текстоутворююча функція артикля.

Тема 5. Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах.
Загальна характеристика дієслова як частини мови у зіставлюваних мовах. Словотвірна парадигма дієслова в англійській мові. Морфологічна та функціональна класифікація дієслів. Проблема класифікації смислових дієслів. Синтаксичні функції дієслів: аломорфні та ізоморфні характеристики.

Тема 6. Типологія граматичних категорій дієслова.
Категорія часу. Засоби вираження часу в англійській мові. Категорії “primary time” та “prospective time” у системі дієслова. Точки зору щодо сполучень з shall and will. Час як граматична категорія в українській мові. Синтетичні та аналітичні форми вираження часу.
Проблема категорії виду. Лексико-граматичні засоби видового розрізнення. Вид та спосіб дії. Взаємозв’язок виду та часу. Видо-часові форми. Дієслова доконаного і недоконаного виду в українській мові (perfective and imperfective forms). Морфологічні засоби вираження виду в українській мові. Співвідношення англійської та української систем часових форм для вираження абсолютних та відносних часових значень.
Категорія стану, її морфологічна та синтаксична природа. Поняття перехідності. Проблема медіальних станів. Типи пасивних конструкцій. Омонімія форм пасивного стану та складеного іменного присудка в англійській мові. Відмінності у вживанні форм пасивного стану в англійській та українській мовах. Особливості перекладу активних/пасивних конструкцій.
Категорія способу та засоби її вираження. Поняття модальності. Точки зору щодо числа та видів способів в англійській мові. Синтетичні та аналітичні форми способів. Умовний спосіб а англійській та українській мовах. Особливості вираження наказового способу в українській та англійській мовах.
Граматичні категорії особи і числа в англійській та українській мовах. Граматична категорія роду дієслова в англійській мові.

Тема 7. Типологія безособових форм дієслова.
Загальна характеристика безособових форм дієслова. Номенклатура безособових форм в англійській та українській мовах. Граматичні категорії безособових форм дієслова: спільні та відмінні риси. Поняття вторинної предикації.
Інфінітив, його подвійна природа, конструкції з інфінітивом: аломорфні та ізоморфні характеристики. Синтаксичні функції інфінітива. Особливості перекладу інфінітивних конструкцій.
Герундій в англійській мові, загальна х-ка, відмінність між герундієм та дієприкметником. Способи перекладу герундія засобами української мови.
Дієприкметник І і ІІ у сучасній англійській мові. Комплекси вторинної предикації, утворені за участю інфінітива та дієприкметників. Дієприкметник і дієприслівник в українській мові.

Тема 8. Прикметник, прислівник, числівник і займенник у сучасній англійській та українській мовах.
Загальна характеристика прикметника як частини мови. Класифікація прикметників. Проблема слів категорії стану в англійській мові. Ступені порівняння прикметників та засоби їхнього вираження. Проблема субстантивації прикметників. Граматичні категорії прикметника в українській мові.
Загальна характеристика прислівника. Класифікація прислівників – структурна і семантична. Словотвірні ознаки прикметників і прислівників. Синтаксичні функції прикметника і прислівника. Утворення граматичних форм ступенів порівняння.
Морфологічні класи займенників. Особливості вживання і перекладу займенників we, you, they. Граматичні категорії займенників в англійській та українській мовах.
Числівник як частина мови. Аломорфні характеристики числівників в англійській та українській мовах.

Тема 9. Речення та його класифікаційні характеристики у зіставному аспекті.
Зіставний аналіз простого речення. Зіставний аналіз складного речення.

4 СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин											
	Денна форма здобуття вищої освіти						**Заочна форма здобуття вищої освіти**					
	усього	у тому числі:					усього	у тому числі:				
		л.	п.	сем.	інд.	с.р.с.		л.	п.	сем.	інд.	с.р.с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Місце зіставної граматики з-поміж сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання.		4		2		4		2				10
Тема 2. Морфемна структура української і англійської мов.		2		2		4						8
Тема 3. Граматичні класи слів у зіставлюваних мовах.		2		2		6						10
Тема 4. Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.		4		2		8		2		2		12
Тема 5. Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах.		4		4		8		2		2		16
Тема 6. Типологія граматичних категорій дієслова.		6		4		8		2				12
Тема 7. Типологія безособових форм дієслова.		6		4		8						12
Тема 8. Прикметник, прислівник, числівник		4		2		6						12

і займенник у сучасній англійській та українській мовах.												
Тема 9. Речення та його класифікаційні характеристики у зіставному аспекті.		4		2		8						16
Всього годин за дисципліною	**120**	**36**	**-**	**24**	**-**	**60**	**120**	**8**	**-**	**4**	**-**	**108**

5 ЛЕКЦІЇ
(денна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**Тема 1.** Місце зіставної граматики з-поміж сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання.	4
2	**Тема 2.** Морфемна структура української і англійської мов.	2
3	**Тема 3.** Граматичні класи слів у зіставлюваних мовах.	2
4	**Тема 4.** Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.	4
5	**Тема 5.** Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах	4
6	**Тема 6.** Типологія граматичних категорій дієслова.	6
7	**Тема 7.** Типологія безособових форм дієслова.	6
8	**Тема 8.** Прикметник, прислівник, числівник і займенник у сучасній англійській та українській мовах.	4
9	**Тема 9**. Речення та його класифікаційні характеристики у зіставному аспекті.	4
	Всього	**36**

(заочна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	**Тема 1.** Місце зіставної граматики з-поміж сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання.	2
2	**Тема 4.** Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.	2
3	**Тема 5.** Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах	2
4	**Тема 6.** Типологія граматичних категорій дієслова.	2
	Всього	**8**

6 СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ
(денна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце зіставної граматики з-поміж сучасних лінгвістичних досліджень, її предмет, мета та завдання.	2
2	Морфемна структура української і англійської мов.	2
3	Граматичні класи слів у зіставлюваних мовах.	2
4	Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.	2

5	Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах. Загальна характеристика дієслова як частини мови у зіставлюваних мовах. Словотвірна парадигма дієслова в англійській мові. Морфологічна та функціональна класифікація дієслів.	2
6	Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах. Проблема класифікації смислових дієслів. Синтаксичні функції дієслів: аломорфні та ізоморфні характеристики.	2
7	Типологія граматичних категорій дієслова. Категорія часу. Проблема категорії виду.	2
8	Типологія граматичних категорій дієслова. Категорія стану, її морфологічна та синтаксична природа. Поняття перехідності. Проблема медіальних станів. Типи пасивних конструкцій. Категорія способу та засоби її вираження. Поняття модальності.	2
9	Типологія безособових форм дієслова. Інфінітив, його подвійна природа, конструкції з інфінітивом: аломорфні та ізоморфні характеристики.	2
10	Типологія безособових форм дієслова. Герундій в англійській мові, загальна характеристика, відмінність між герундієм та дієприкметником. Дієприкметник і дієприслівник в українській мові.	2
11	Прикметник, прислівник, числівник і займенник у сучасній англійській та українській мовах.	2
12	Речення та його класифікаційні характеристики у зіставному аспекті.	2
	Всього	**24**

(заочна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Іменник та його граматичні категорії в англійській та українській мовах.	2
2	Дієслово як частина мови у сучасній українській та англійській мовах.	2
	Всього	**4**

7 САМОСТІЙНА РОБОТА
(денна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Підготовка до семінарського заняття № 1 (література [1-6; 10]).	4
2	Підготовка до семінарського заняття № 2 (література [1-6]). Опрацювання, узагальнення, систематизація та реферування матеріалу з теми «Language Universals» (література [10])».	4
3	Підготовка до семінарського заняття № 3 (література [1-6]).	6
4	Підготовка до семінарського заняття № 4 (література [1-6]).	6
5	Підготовка до семінарського заняття № 5 (література [1-6]). Підготовка до поточного контролю: повторення засвоєного навчального матеріалу (Т1-Т4) (література [1; 2; 5]).	8
6	Виконання тестових завдань поточного контролю (у модульному середовищі КНУТД).	2
7	Підготовка до семінарського заняття № 6 (література [1-6]).	2
8	Підготовка до семінарського заняття № 7 (література [1-6]). Опрацювання, узагальнення, систематизація та реферування матеріалу з теми «Дієприкметник і дієприслівник в українській мові» (література [2; 3]).	6
9	Підготовка до семінарського заняття № 8 (література [1-6]).	2
10	Підготовка до семінарського заняття № 9 (література [1-6]).	2
11	Підготовка до семінарського заняття № 10 (література [1-6]).	2

12	Підготовка до семінарського заняття № 11 (література [1-6]). Виконання індивідуального завдання № 1: письмовий типологічний аналіз обраного уривку тексту оригіналу та перекладу.	4
13	Підготовка до семінарського заняття № 12 (література [1-6]). Виконання індивідуального завдання № 2: письмовий типологічний аналіз обраного уривку тексту оригіналу та перекладу.	4
14	Виконання тестових завдань модульного контролю (у модульному середовищі КНУТД). Підготовка до екзамену (література [1-6; 10]).	8
	Всього	**60**

(заочна форма здобуття вищої освіти)

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 1 (література [1-4; 6]). Виконання індивідуального завдання № 1: реферування навчального матеріалу з теми «Language Universals» (література [11])».	10
2	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 2 (література [1-4; 6]). Виконання індивідуального завдання № 2: реферування навчального матеріалу з теми «Граматична категорія, граматичне значення, граматична функція» (література [1-6])».	8
3	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 3 (література [1-4; 6]). Виконання індивідуального завдання № 3: реферування навчального матеріалу з теми «Номіналізація в англійській мові» (література [1; 2])».	10
4	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 4 (література [1-4; 6]). Підготовка до семінарського заняття № 1 (література [1-6]). Виконання індивідуального завдання № 4: реферування навчального матеріалу з теми «Проблеми політкоректності» (література [10])».	12
5	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 5 (література [1-4; 6]). Підготовка до семінарського заняття № 2 (література [1-6]). Підготовка до поточного контролю (Т1-Т4): повторення засвоєного навчального матеріалу (література [1-6; 11]). Виконання індивідуального завдання № 5: реферування навчального матеріалу з теми «Синтаксичні функції дієслів: аломорфні та ізоморфні характеристики.» (література [1; 2; 4; 6])».	16
6	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 6 (література [1-6]). Виконання тестових завдань поточного контролю (у модульному середовищі КНУТД). Виконання індивідуального завдання № 6: реферування навчального матеріалу з теми «Особливості перекладу активних/пасивних конструкцій» (література [1; 2])».	12
7	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 7 (література [1-4; 6]). Виконання індивідуального завдання № 7: реферування навчального матеріалу з теми «Особливості перекладу інфінітивних конструкцій та герундія засобами української мови» (література [1; 2])».	12
8	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 8 (література [1-4; 6]). Виконання індивідуального завдання № 8: письмовий типологічний аналіз обраного уривку тексту оригіналу та перекладу.	12
9	Вивчення літератури та підготовка опорного конспекту з теми 9 (література [1-7]). Виконання індивідуального завдання № 9: письмовий типологічний аналіз	16

	обраного уривку тексту оригіналу та перекладу. Виконання тестових завдань модульного контролю (у модульному середовищі КНУТД). Підготовка до екзамену (література [1-7; 11-13]).	
	Всього	**108**

8 ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ (КУРСОВА РОБОТА)

Курсова робота виконується у відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань і вмінь, набутих здобувачем вищої освіти у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в області аналізу граматичної структур сучасної англійської мови в порівнянні з українською. Курсова робота – наукова праця, яка передбачає глибоке дослідження конкретної теми і є одним із видів індивідуальних завдань науково-дослідного, творчого характеру, що передбачає застосування дослідницьких засобів до зіставного аналізу конкретного мовного явища з метою розвитку у здобувачів вищої освіти професійного лінгвістичного мислення.
Орієнтовна тематика курсових робіт подана в Додатку А.

Графік виконання курсової роботи

Тиждень семестру	Назва етапу роботи	СРС (кількість годин)
1	Ознайомлення з основними вимогами, що пред'являються до виконання курсової роботи. Підбір теми.	2
2	Формулювання мети і завдань дослідження. Складання плану роботи.	2
3-5	Вивчення літератури по темі роботи, її критичне осмислення, укладання бібліографічного опису списку використаних джерел.	8
6-8	Систематизація й узагальнення зібраного матеріалу, підготовка та репрезентація курсової роботи.	10
9-10	Формулювання загальних висновків, завершення роботи. Подання курсової роботи (чорнового варіанту) керівникові.	4
11	Виправлення зауважень керівника. Подання курсової роботи (остаточного варіанту) на кафедру.	2
12	Підготовка до захисту курсової роботи на кафедральній конференції.	2
	Всього	**30**

9 РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (денна форма)

Поточне оцінювання та самостійна робота									ПК*	МК**	Екзамен	**Сума**
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	10	10	10**	**100**
5	5	10	5	10	5	10	10	10				

* – кількість тематичних(ТК)/поточних(ПК) контролів і балів визначає викладач;
** – нормативне значення, корегування не допускається.

Розподіл балів з дисципліни
(денна форма)

Види робіт	Т1	Т2	Т3/ два сем.	Т4	Т5/ два сем.	Т6	Т7/ два сем.	Т8	Т9	**Усього**
1. Робота на семінарських заняттях	5	5	5+5	5	5+5	5	5+5	5	5	**60**
2. Індивідуальне завдання (типологічний аналіз тексту)								5	5	**10**
3. Поточний контроль	10				-	-	-	-	-	**10**
4. Модульний контроль	10									**10**
5. Екзамен	10									**10**
Усього з дисципліни										**100**

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти
(заочна форма)

Поточне оцінювання та самостійна робота									ПК*	МК**	Екзамен	**Сума**
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	10	10	10**	**100**
5	5	5	15	15	10	5	5	5				

* – кількість тематичних(ТК)/поточних(ПК) контролів і балів визначає викладач;
** – нормативне значення, корегування не допускається.

Розподіл балів з дисципліни
(заочна форма)

Види робіт	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7/	Т8	Т9	**Усього**
1. Робота на семінарських заняттях				5	5					**10**
2. . Експрес опитування на лекції				5	5	5				**15**
2. Індивідуальне завдання	5	5	5	5	5	5	5	5	5	**45**
3. Поточний контроль	10				-	-	-	-	-	**10**
4. Модульний контроль	10									**10**
5. Екзамен	10									**10**
Усього з дисципліни										**100**

Курсова робота

Загальна якість виконаної роботи	Захист	Сума
до 75	До 25	**100**

Розподіл балів (екзамен)

Тестування	Типологічний аналіз тексту оригіналу та перекладу	Сума
6	4	**10**

Критерії оцінювання видів робіт

1. Робота на семінарських заняттях: доповідь, участь у дискусіях, обговореннях та виконання практичних завдань (вправ)

Ваговий бал – 5, максимальна кількість балів на семінарських заняттях: денна форма навчання – 60 балів (5х12); заочна форма – 10 балів (5х2).

Критерії оцінювання роботи на семінарському занятті	***Бали***
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує обов'язкову та додаткову літературу, вільно володіє науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.	5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовує при цьому обов'язкову літературу, володіє науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань він демонструє не достатню глибину матеріалу та аргументації, допускає при цьому деякі незначні помилки.	4
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає певні помилки.	3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає певні помилки, відповідає на питання, що потребують однослівної відповіді.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.	0

2. Індивідуальні завдання:

- типологічний аналіз тексту оригіналу та перекладу (див. зразок у Додатку Б).

Ваговий бал за кожний типологічний аналіз – 5 балів. Максимальна кількість балів: денна і заочна форми навчання – 10 балів (5х2).

Критерії оцінювання типологічного аналізу тексту	***Бали***
Аналіз містить усі необхідні структурні компоненти, між якими спостерігається логічний зв'язок та дотримана послідовність. Зміст повністю відповідає цілям завдання. Аналіз текстів української та англійської мов ґрунтується на розумінні явищ порівняння, виявленню спільних і відмінних характеристик. Здобувач вищої освіти володіє лексичними одиницями, граматичними структурами у повному обсязі. Аналіз має науковий характер і не містить граматичних і стилістичних помилок.	5
Аналіз містить усі необхідні структурні компоненти, між якими спостерігається логічний зв'язок, але не завжди дотримана послідовність. Зміст відповідає цілям завдання. Аналіз	4

текстів української та англійської мов ґрунтується на розумінні явищ порівняння, виявленню спільних і відмінних характеристик. Здобувач вищої освіти володіє лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз має науковий характер і може містить 1-2 граматичні та/або стилістичні помилки.	
Аналіз містить більшість структурних компонентів, проте не завжди спостерігається логічний зв'язок і дотримана послідовність. Зміст відповідає частково цілям завдання. Аналіз текстів української та англійської мов ґрунтується на частковому розумінні явищ порівняння, виявлення спільних і відмінних характеристик є неповним. Здобувач вищої освіти володіє на задовільному рівні лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз має частково науковий характер і містить граматичні й стилістичні помилки.	3
Аналіз не містить 50% структурних компонентів, не завжди спостерігається логічний зв'язок і дотримана послідовність. Зміст аналізу фрагментарно розкриває цілі завдання. Аналіз текстів української та англійської мов відображає фрагментарне розуміння явищ порівняння, виявлення спільних і відмінних характеристик майже відсутнє. Здобувач вищої освіти не володіє в повній мірі лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз частково має науковий характер і містить грубі граматичні й стилістичні помилки.	2
Аналіз не досягає стандарту, описаного дескрипторами вище.	1
Відсутність виконаного завдання.	0

- реферуванняання тематичного матеріалу (для здобувачів заочної форми навчання)

Ваговий бал за кожне виконане реферування – 5 балів. Максимальна кількість балів – 35 балів (5х7).

Критерії оцінювання індивідуальних завдань **(реферування)**	***Бали***
Логічний і структурований текст, що повністю відповідає встановленим нормам і вимогам до реферування, здобувач демонструє вільне володіння лексикою згідно з тематикою вихідного тексту та не припускається граматичних помилок.	5
Логічний і структурований текст, що переважно відповідає встановленим нормам і вимогам до реферування, здобувач демонструє вільне володіння лексикою згідно з тематикою вихідного тексту, але припускається незначних помилок, зокрема 1 помилки у форматуванні та не більше ніж 2 граматичних/лексичних/стилістичних помилок, які не спотворюють зміст повідомлення.	4
Логічний і структурований текст, що переважно відповідає встановленим нормам і вимогам до реферування, здобувач демонструє задовільне володіння лексикою та припускається не більше ніж 2 помилок у форматуванні та не більше ніж 4 граматичних/лексичних/стилістичних помилок, які не спотворюють зміст повідомлення).	3
Реферування частково відповідає встановленим нормам і вимогам до його написання, здобувач демонструє задовільне володіння лексикою та припускається не більше ніж 3 помилки у форматуванні та не більше ніж 5 граматичних/лексичних/стилістичних помилок, які не спотворюють зміст повідомлення.	2
Реферування загалом не відповідає встановленим нормам і вимогам до його написання, здобувач припускається грубих помилок та в цілому не володіє лексикою згідно з тематикою вихідного тексту .	1
Відсутність виконаного індивідуального завдання.	0

3. Експрес-опитування на трьох лекційних заняттях, що проводяться за методикою «перевернутий клас (flipped class)», (для здобувачів заочної форми навчання)

Ваговий бал – 5 балів:

- 5 балів – активна робота на парі, повні і цілком правильні відповіді на долекційні питання або питання за темою заняття (не менше 90% потрібної інформації);
- 4 бали – достатньо повні відповіді (не менше 75% потрібної інформації) або повні відповіді з незначними неточностями на долекційні питання або питання за темою заняття;
- 3 бали – неповні відповіді (не менше 60% потрібної інформації) або незначні помилки у відповідях на долекційні питання або питання за темою заняття за умови активної праці на занятті;
- 2 бали – незадовільна відповідь (менше 60% потрібної інформації) та/або значні помилки;

- 1 бал – пасивність під час лекції або незадовільні (менше 50% потрібної інформації) відповіді, відповіді із значними неточностями чи відсутність відповідей на долекційні питання або питання під час заняття;
- 0 балів – відсутність на лекційному занятті.

4. Поточний контроль

Поточний контроль	***Бали***
Поточний контроль проводять у тестовій формі. Здобувач вищої освіти відповідає на 50 тестових запитань. Результати складання поточного контролю оцінюються автоматизовано у відповідності до кількості правильно наданих відповідей по шкалі до 10 балів. Кожне питання оцінюється по 0,2 бали.	до 10

5. Модульний контроль

Модульний контроль	***Бали***
Модульний контроль проводять у тестовій формі. Здобувач вищої освіти відповідає на 50 тестових запитань. Результати модульного контролю оцінюються за десятибальною шкалою автоматизовано відповідно до кількості правильно наданих відповідей. Кожне питання оцінюється по 0,2 бали.	до 10

6. Екзамен

Екзамен складається з *двох частин*: *тестової* та *письмового типологічного аналізу* уривку тексту оригіналу та перекладу. Завдання обох блоків спрямовані на визначення рівня оволодіння знаннями та сформованості визначених освітньо-професійною програмою компетентностей.

Тестова частина екзамену включає 20 тестових запитань (кожне запитання оцінюється по 0,3 бали), укладених на основі теоретичного й практичного матеріалу дисципліни (орієнтовну тематику подано в Додатку В). Ця частина екзамену оцінюється у відповідності до кількості правильно наданих відповідей по шкалі до 6 балів. Тестові завдання виконуються на відповідних бланках або в МСОП КНУТД з подальшою перевіркою екзаменатором або автоматичною.

Виконання *письмового типологічного аналізу* уривку тексту оригіналу та перекладу оцінюється по шкалі до 4 балів. При оцінюванні враховується: зміст; структура і коректність виконаного аналізу; обґрунтування зроблених висновків; повнота викладу.

Критерії оцінювання письмового типологічного аналізу	***Бали***
Аналіз містить усі необхідні структурні компоненти, між якими спостерігається логічний зв'язок та дотримана послідовність. Зміст повністю відповідає цілям завдання. Аналіз ґрунтується на розумінні явищ порівняння, виявленню спільних і відмінних характеристик. Здобувач вищої освіти володіє лексичними одиницями і граматичними структурами у повному обсязі. Аналіз має науковий характер і не містить граматичних і стилістичних помилок.	4
Аналіз містить усі необхідні структурні компоненти, між якими спостерігається логічний зв'язок, але не завжди дотримана послідовність. Зміст відповідає цілям завдання. Аналіз ґрунтується на розумінні явищ порівняння, виявленню спільних і відмінних характеристик, однак наявні неточності в їх інтерпретації. Здобувач вищої освіти володіє лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз має науковий характер і не містить граматичних і стилістичних помилок.	3
Аналіз містить більшість структурних компонентів, проте не завжди спостерігається логічний зв'язок і дотримана послідовність. Зміст відповідає частково цілям завдання. Аналіз ґрунтується на частковому розумінні явищ порівняння, виявлення спільних і відмінних характеристик відсутнє. Здобувач вищої освіти володіє на задовільному рівні лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз має частково науковий характер і містить деякі незначні граматичні й стилістичні помилки.	2
Аналіз не містить 50% структурних компонентів, не завжди спостерігається логічний зв'язок і дотримана послідовність. Зміст аналізу фрагментарно розкриває цілі завдання. Аналіз відображає фрагментарне розуміння явищ порівняння, виявлення спільних і відмінних характеристик майже відсутнє. Здобувач вищої освіти не володіє в повній мірі лексичними одиницями і граматичними структурами. Аналіз частково має науковий характер і містить грубі граматичні й стилістичні помилки.	1
Аналіз не досягає стандарту, описаного дескрипторами вище.	0

Критерії оцінювання курсової роботи

Підсумкова оцінка здобувача вищої освіти за виконання курсової роботи формується з балів, отриманих за якість роботи та її захист на кафедральній конференції.

Параметри оцінювання	***Діапазон оцінки, бали***	***Критерії оцінювання за бальною шкалою***
Оцінювання якості курсової роботи	**0-75**	
Відповідність змісту курсової роботи темі та затвердженому плану	0-15	0 – зміст жодного з розділів курсової роботи не відповідає затвердженому плану
		5 – зміст одного розділів курсової роботи відповідає затвердженому плану
		10 – зміст одного з розділів курсової роботи відповідає затвердженому плану, зміст другого розділу – частково відповідає
		15 – зміст усіх розділів курсової роботи відповідає затвердженому плану
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0-15	0 – понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		5 – понятійний апарат сформовано, але теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		10 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково
		15 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті
Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору, підходів до постановки і розв’язання проблеми	0-15	0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні
		10 – критичні співставлення наявні, але узагальнення відсутні або некоректні
		15 – критичні співставлення наявні та супроводжені коректними узагальненнями
Ступінь використання прикладів зіставлення (практичний матеріал); висвітлення особливостей прояву та розв’язання досліджуваної проблеми у лінгвістичній науці	0-10	0 – приклади зіставлення досліджуваного мовного явища не наведено
		5 – наведено приклади без авторського коментаря
		10 – наведено приклади з авторським коментарем
Обсяг та адекватність використаних при написанні роботи першоджерел та дотримання етики посилань	0-10	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана
		5 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань (11-15 джерел), етика посилань дотримана частково
		10 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet (більше 15 джерел), етика посилань дотримана
Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам	0-10	0 – текст курсової роботи оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог

		5 – текст курсової роботи оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог
		10 – текст курсової роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог
Оцінювання захисту курсової роботи	**0-25**	
Вміння чітко та стисло викласти основні результати дослідження	0-10	0 – здобувач неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
		5 – здобувач невпорядковано викладає основні результати дослідження
		10 – здобувач спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
Використання роздаткового ілюстративного матеріалу	0-5	0 – роздатковий ілюстративний матеріал не використано
		5 – доповідь супроводжена роздатковим ілюстративним матеріалом
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання	0-10	0 – здобувач неспроможний надати відповіді на поставлені питання
		5 – здобувач надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
		10 – здобувач надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання

Оцінка курсової роботи оголошується в день її захисту під час проведення кафедральної конференції, після чого оцінка записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість і залікову книжку здобувача вищої освіти.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка за національною шкалою для екзамену, КП, КР /заліку/	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
Відмінно/ зараховано	90-100	**A**	**Відмінно** (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре/ зараховано	82-89	**B**	**Дуже добре** (вище середнього рівня з кількома помилками)
	74-81	**C**	**Добре** (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно/ зараховано	64-73	**D**	**Задовільно** (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	60-63	**E**	**Достатньо** (виконання відповідає мінімальним критеріям)
Незадовільно / не зараховано	35-59	**FX**	**Незадовільно** (з можливістю повторного складання)
	0-34	**F**	**Незадовільно** (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

10 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

10.1. Обов'язкове дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти, а саме:
- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою цієї навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

10.2. Допускається визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих у неформальній освіті відповідно до «Положення про порядок визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти та визначення академічної різниці у Київському національному університеті технологій та дизайну».

10.3. Для одержання мінімальної позитивної оцінки з дисципліни необхідно у визначені викладачем строки набрати мінімальну кількість балів за кожну тему і модульний контроль.

10.4. У разі несвоєчасного виконання робіт кількість набраних балів знижується на 30%.

10.5. Перенесення терміну здачі робіт/перездача:
- можлива пролонгація термінів здачі робіт з поважних причин (лікарняний, академічна мобільність тощо), про що потрібно попередити викладача заздалегідь,
- без поважних причин – кількість набраних балів знижується на 30 %.

10.6. Якщо був виявлений плагіат, здобувачеві повертається робота та видається новий варіант завдання.

10.7. Пропущенні заняття відпрацьовуються здобувачем вищої освіти згідно з погодженим з викладачем індивідуальним графіком у разі недостатньої кількості балів для отримання мінімальної позитивної оцінки з дисципліни.

10.8. Оскарження оцінювання відбувається згідно з «Положенням про порядок і методику рейтингового оцінювання академічних досягнень студентів КНУТД» і таким чином: здобувач вищої освіти, який не погоджується з результатом підсумкового контролю, має право подати заяву на ім'я ректора за погодженням декана факультету / директора інституту в день проведення екзамену або не пізніше 15:00 наступного робочого дня. Для розгляду апеляції протягом трьох робочих днів після подачі заяви на факультеті / інституті наказом ректора створюється апеляційна комісія в такому складі: голова комісії (проректор, декан факультету / директор інституту, їх заступники або директор Навчально-методичного центру управління підготовкою фахівців), секретар та члени комісії (обов'язково має бути представник від студентського самоврядування). Апеляційна комісія оцінює письмові відповіді студента, який подав апеляцію, на кожне завдання окремо за критеріями, що визначені в робочій програмі навчальної дисципліни. Додаткове опитування студента під час розгляду його роботи не допускається. Апеляційна комісія після розгляду апеляції студента ухвалює одне з двох рішень: або виставлена оцінка з навчальної дисципліни відповідає рівню і якості виконаної роботи та не змінюється, або виставлена оцінка з навчальної дисципліни не відповідає рівню і якості виконаної роботи та збільшується / зменшується на певну кількість балів (указується нова оцінка та бали відповідно до прийнятої системи оцінювання знань).

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Робоча програма освітнього компонента «Зіставна граматика англійської та української мов» розроблена на основі принципу системності та послідовності, пов'язаного як з організацією процесу опанування навчального матеріалу, так і з системою дій здобувачів вищої освіти щодо його засвоєння. На основі робочої програми розроблено методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів та до написання курсової роботи. Це дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види навчально-пізнавальної діяльності, необхідні для підготовки висококваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих до європейського і світового наукового й освітнього простору фахівців ступеня бакалавра з філології. Зазначене передбачає вибір відповідних методів і форм навчання з урахуванням особистісно орієнтованого й антропоцентричного підходів, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості

кожного здобувача та його автономності. Робоча програма побудована у такий спосіб, що для вивчення кожної наступної теми здобувачам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані під час вивчення попередніх тем. Лише в такій послідовності здобувачі вищої освіти можуть здобути професійні знання, необхідні для кожного етапу здійснення навчальної діяльності. Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача й здобувачів з метою ефективного засвоєння навчального матеріалу та формування відповідних компетентностей. Всі методи і форми навчання орієнтовані на стимулювання пізнавальної діяльності здобувачів, їхньої активності на заняттях, самостійної роботи та критичного і креативного мислення, що є визначальними факторами мотивації здобувачів вищої освіти до вивчення освітнього компонента «Зіставна граматика англійської та української мов».

12 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця : Нова Книга, 2003. 464 с.
2. Левицький А. Е. Порівняльна граматика англійської та української мов. Підручник. К. : Видав.-поліграф. центр «Київський університет», 2008. 264 с
3. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. К. : Вища школа, 2005. 430 с.
4. Contrastive Grammar: Theory and Practice / авт.-сост.: Н. Ф. Гладуш, Н. В. Павлюк; Київ. ун-т. ім. Б. Грінченка; Нац. ун-т «Києво-Могилянська акад.». К., 2019. 296 с. URL : https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27556/1/N_Gladush_N_Pavliuk_Contrastive%20Grammar.pdf
5. Evans V. FCE Use of English 2. London: Express Publishing, 2015. 266 p.
6. Karamysheva I. D. Contrastive Grammar of English and Ukrainian Languages : textbook Vinnytsia : Nova Knyha Publishers, 2017. 336 p.

Додаткова

7. Алєксєєва І. О. Курс теоретичної граматики сучасної англійської мови. Вінниця : Нова Книга, 2007. 328 с.
8. Березенко В. М. Порівняльна типологія англійської та української мов (практикум) : навч. посібник. К. : Вид. центр КНЛУ, 2017. 122 с.
9. Мирончук Т. А. Збірник вправ з порівняльної граматики англійської та української мов: навч. посіб. К. : МАУП, 2005. 128 с. URL : https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/nw13.pdf
10. Федоренко С. В. Відтворення політкоректної лексики сучасних англомовних медійних текстів українською мовою. *Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики : науковий журнал* / редкол. В. І. Кушнерик та ін. Чернівці : Видавничий дім «РОДОВІД», 2019. № 2 (18). С. 283-291.
11. Comrie B. Language universals and linguistic typology (2nd ed.). Chicago, IL: University of Chicago Press, 1989. 275 p. URL : https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/4415432/mod_folder/content/0/Comrie%201989%20-%20Lgg%20Universals%2C%20Linguistic%20Typology%20-%20Syntax%2C%20Morphology.pdf
12. Leech G. A. Glossary of English Grammar. Edinburgh University Press, 2004. 133 p. URL : https://anekawarnapendidikan.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/04/a-glossary-of-english-grammar-by-geoffrey-leech.pdf.
13. Song, J. J. Linguistic typology : morphology and syntax. Harlow and London: Pearson Education, 2001. 406 p.

12 ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Glossary of grammatical terms. URL : https://www.oed.com/information/understanding-entries/glossary-grammatical-terms/?tl=true

The vocabulary of grammar simply explained. URL : https://linguapress.com/grammar/list-of-terms.htm

Додаток А

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Граматичні особливості непрямої мови в англійській мові порівняно з українською.
2. Особливості вираження майбутнього часу в англійському реченні порівняно з українським.
3. Субстантивація прикметника в англійській та українській мовах.
4. Зіставлення граматичної будови англійської та української мов.
5. Зіставлення значень та функцій англійських та українських дієприкметників.
6. Поняття граматичних значень та основні способи їх вираження в англійській та українській мовах.
7. Граматичні категорії в українській та англійській мовах.
8. Поняття про частину мови та порівняння класифікацій частин мови в українській та англійській мовах.
9. Поняття неособових форм дієслова українською та англійською мовами.
10. Відмінності та подібності словосполучення як одиниці синтаксису в англійській та українській мовах.
11. Порівняльний аналіз значень та функціонування українських дієприслівника і дієприкметника та англійського герундія.
12. Категорія виду дієслова в англійській та українській мовах, її значення та функціонування.
13. Відмінності та подібності речення як одиниці синтаксису в англійській та українській мові.
14. Лексичне та граматичне значення англійського та українського слова у зіставленні.
15. Порівняльний аналіз граматичних категорій дієслова в англійській та українській мовах.
16. Способи вираження категорії визначеності/невизначеності в англійській та українській мовах.
17. Функціональні різновиди визначальних придаткових речень англійською мовою (defining/non-defining relative clauses) та їх зіставлення з українською мовою.
18. Будова складу в сучасній англійській та українській мовах.
19. Просодичні засоби інтенсифікації висловлювань в англійській та українській мовах.
20. Зіставна характеристика граматичних категорій іменника в англійській та українській мовах.
21. Зіставна характеристика граматичних категорій прикметника в англійській та українській мовах.
22. Зіставна характеристика граматичних категорій займенників в англійській та українській мовах.
23. Типологічний аналіз засобів вираження кількості в англійській та українській мовах.
24. Типологічні характеристики простого речення в англійській та українській мовах.
25. Аналітизм та синтетизм як дві основні тенденції в розвитку граматичної будови англійської та української мови: зіставний аспект.

Додаток Б

Типологічний аналіз уривку тексту оригіналу та перекладу

ТИПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ означає пошук в оригінальному англійському та українському текстах речень, що ілюструють різні аломорфічні особливості мов, що зіставляються. Здобувач вищої освіти самостійно обирає твір для контрольної роботи із запропонованого списку, що надається нижче.

Твори для типологічного аналізу:

- O. Henry *The Gift of The Magi*
- І. Багряний *Тигролови*
- J. D. Salinger *The Catcher in the Rye*
- П. Загребельний *Тисячолітній Миколай*
- W. S. Maugham *Theatre*
- І. Франко *Мій злочин*
- J. Joyce *The Dubliners*
- В. Діброва *День народження*
- O. Wilde *The Picture of Dorian Gray*
- І. Франко *Захар Беркут*
- R. Dahl *Matilda*
- П. Мирний *Хіба ревуть воли як ясла повні?*
- O. Wilde *The Happy Prince and Other Tales*
- М. Вовчок *Інститутка*
- R. Dahl *Charlie and the Chocolate Factory*
- М. Гоголь *Тарас Бульба*
- P. Travers *Mary Poppins*
- К. Москалець *Вечірній мед*
- A. Christie *The Murder on the Links*
- П. Куліш *Чорна рада*

ІНСТРУКЦІЇ до виконання типологічного аналізу тексту

1. В англійському творі знайдіть, 10 речень, що ілюструють аломорфічні граматичні риси англійської мови, тобто специфічні для англійської мови граматичні ознаки (морфологічні і синтаксичні). Пронумеруйте їх і підкреслюванням виділіть необхідний фрагмент речення. Біля кожного речення наведіть його український переклад (з українського перекладу цього твору). Коротко прокоментуйте кожний аломорфізм в англійських реченнях в світлі контрастивного аналізу, порівнюючи з їх відповідниками в українському перекладі, спираючись при цьому на матеріал і терміни лекцій (тобто потрібно шукати ілюстрації аломорфічних рис двох мов, згаданих в лекціях, і використовувати терміни з лекцій, описуючи вибрані аломорфічні особливості).

2. Виберіть український твір, що перекладений англійською мовою. В творі знайдіть, 10 речень, що ілюструють аломорфічні граматичні риси української мови, тобто специфічні для української мови граматичні ознаки (морфологічні і синтаксичні), Пронумеруйте їх і підкреслюванням виділіть необхідний фрагмент речення. Біля кожного речення наведіть його англійський переклад (з англійського перекладу цього твору). Потім під текстом прокоментуйте кожний аломорфізм в українських реченнях в світлі зіставного аналізу, порівнюючи їх з їх відповідниками в англійському перекладі, використовуючи терміни з лекцій.

! Не слід повторювати риси, уникайте абсолютно ідентичних випадків. Зробіть опис кожного випадку коротким (3-4 речення), але досить повним, спираючись на лекції. Виконуючи завдання, дотримуйтесь форми, вказаної в зразку.

ЗРАЗОК ТИПОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ

1. G.Orwell. Animal Farm / Джордж Орвелл. Ферма тварин (з анґлійської мови переклав ІВАН ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ)

1. *I have been asked to write a preface to the Ukrainian translation of Animal Farm. – Я отримав прохання написати передмову для перекладу «Animal Farm» на українську мову*.

In English the category of correlation is expressed morphologically by Present perfect form. It is an overt obligatory category in English. In this example the communicative function of the form is giving news.giving news. In Ukrainian it is a covert non-obligatory category expressed by context.

2. *But I had only got in there by means of a scholarship; otherwise my father could not have afforded to send me to a school of this type. – Проте, я попав туди тільки тому, що був стипендистом. Інакше мої батьки не змогли б мене вчити у школі цього типу.*

In the English sentence the category of mood is expressed by Subjunctive 3 form with a perfect infinitive to express an unreal consequence in the past. In Ukrainian the category of mood is expressed by past verb+ particle б/би. An unreal action in the past is never shown explicitly in Ukrainian.

3. ……

2. Тарас Бульба. Микола Гоголь / Taras Bulba (ranslated by C.J. Hogarth)

1. *А то все пусте, чим замакітрюють ваші голови: і академія, і всі ті книжки, буквері, філософія, все це казна-що, начхати на нього! – All the rest people stuff your heads with is rubbish; the academy, books, primers, philosophy, and all that, I spit upon it all!*

Ukrainian has indefinite generalised one-member sentences. Such are unknown in English. In the English translation a two member sentence is used, with the subject of a general semantics people.

Додаток В

Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену

1. The subject of contrastive grammar. The scope of linguistics.
2. The grammatical structure of the English and Ukrainian languages. Morphology and syntax as two main parts of grammar.
3. Language as a system and structure. Language levels. The dichotomy of language and speech.
4. Systemic relations in language. Syntagmatic relations. Paradigmatic relations.
5. The morpheme as an elementary meaningful unit. Classification of morphemes.
6. The word as the smallest naming unit and the main unit of morphology.
7. Lexical and grammatical aspects of the word. Types of grammatical meanings.
8. Grammatical (morphological) categories. The notion of opposition as the basis of grammatical categories. Oppositional analysis. Types of oppositions.
9. Grammatical categories in communication. Reduction of grammatical opposition.
10. Parts of speech in English and Ukrainian. Different approaches to the classification of parts of speech.
11. The noun as a part of speech in English and Ukrainian. Morphological, semantic and syntactic properties of the noun. Grammatically relevant classes of nouns.
12. The category of number in English and Ukrainian. Formal and functional features of the number category. The problem of number in different subclasses of nouns.
13. The category of casein English and Ukrainian nouns. The evolution of theoretical interpretations of the category of case in English.
14. The problem of gender in English. Personal pronouns as gender indicators of nouns. Sex distinctions in the system of the noun. Gender in Ukrainian.
15. Noun determiners. The article in English. The problem of the zero article.
16. The verb as a part of speech in English and Ukrainian. Grammatically relevant subclasses of verbs (transitive/intransitive, terminative/non terminative).
17. Syntagmatic properties of verbs in English and Ukrainian.
18. The category of tense in English. Tense oppositions. Absolute and relative tense meanings of English tense-forms.
19. The problem of perfect.
20. The category of aspect. Aspect oppositions in English and Ukrainian.
21. The category of voice. Voice opposition in English and Ukrainian. The number of voices in English.
22. The category of mood. The problem of mood opposition. Mood and modality in English and Ukrainian.
23. Syntax. Basic Syntactic Notions.
24. The Word Group Theory. Noun phrases in English and Ukrainian. Verb Phrases in English and Ukrainian.
25. Syntactic theories. Syntactic Processes in English and Ukrainian.
26. The sentence – the main communicative unit. Classification of sentences.